

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาช้านาน เป็นศาสนาที่สมบูรณ์ด้วยเหตุและผล พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา พระองค์ทรงบำเพ็ญบารมีธรรมมานานถึง ๔ อสงไขยอีกแสนกัลป์ เพื่อตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เนื่องจากทรงเห็นภัยในสังสารวัฏ เมื่อตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว ทรงโปรดทั้งหลายให้พ้นจากสังสารวัฏ คือ ชาติ ชรา พยาธิ และมรณะ ดังพระปณิธานที่ทรงตั้งไว้ก่อนที่จะเป็นพระพุทธเจ้าว่า เมื่อตรัสรู้แล้ว จักสอนให้ผู้อื่นรู้ตามด้วย จึงทรงนำหลักธรรมที่ตรัสรู้มาแสดงโปรดเวไนยสัตว์ ก่อกำเนิดเป็นพระพุทธศาสนาขึ้น โดยมีหลักเบญจศีลเป็นเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นพื้นฐานของพระพุทธศาสนา ที่ชาวพุทธควรศึกษาเรียนรู้และนำไปประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตรงตามคำสอนของพระพุทธเจ้า

หลักเบญจศีล^๑ ตามความหมายแปลว่า การสำรวมกาย วาจา ให้เรียบร้อย หรือ การรักษา กาย วาจา ให้เป็นปกติ ตามสิกขาบท ๕ ประการ คือ เจตนางดเว้นจากการฆ่าสัตว์ เจตนางดเว้นจากการลักทรัพย์ เจตนางดเว้นจากการประทุษร้ายในกาม เจตนางดเว้นจากการพูดเท็จ เจตนางดเว้นจากการดื่มน้ำเมา มีอานิสงส์ คือความไม่เดือดร้อนใจในปัจจุบันและอนาคต สมดังที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสกับพระอานนท์ว่า ศีลเป็นกุศลมีวิปฏิสารเป็นประโยชน์และอานิสงส์ หากทุกคนรักษาศีลก็จะทำให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข ผู้รักษาศีลจะเป็นผู้องอาจ นำเกียรติมาสู่มิตร เป็นที่รักของคนดีทั้งหลาย ศีลเป็นอารมณ์อันประเสริฐ^๒ ศีลคือความไม่ประมาท ไม่ล่วงละเมิดมีเจตนาความตั้งใจที่จะรักษากาย วาจาให้เรียบร้อยเป็นปกติ มีเว้นจากการฆ่าสัตว์ เป็นต้น

โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาเป็นโรงเรียนในเครือมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ตามครรลองคริสต์ศาสนาและศาสนาที่ตนนับถือ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามรูปแบบที่โรงเรียนกำหนด มีความเป็นเลิศทางวิชาการ รู้จักคิดวิเคราะห์ แสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในความเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีความสุข

^๑วิทยาลัยสงฆ์ธรรมจักรเชียงใหม่, หนังสือธรรมจักรเชียงใหม่, (เชียงใหม่ : นันทพันธ์พรินต์ติ้ง จำกัด, ๒๕๕๕), หน้า ๒๒.

^๒พระพุทธโฆสเถระ, คัมภีร์วิสุทธิมรรค, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๑๘.

ก้าวทันโลกแต่มีความเป็นไทย โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นสากล มีแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอ ครูเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและยึดมั่นจรรยาบรรณวิชาชีพ^๓ สภาพปัจจุบันปัญหาของกลุ่มวัยรุ่น มีบางกลุ่มที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่อสังคม การทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักเบญจศีลจะเป็นประโยชน์ทำให้ทราบถึงการใช้หลักเบญจศีล ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมหลักเบญจศีลต่อการดำเนินชีวิตและนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้สึกลึกซึ้งมีจิตสำนึกด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

จากสภาพปัจจุบันฝ่ายกิจการนักเรียนของโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรมที่มีจำนวนแต่จะเพิ่มมากขึ้น การทำการศึกษการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมในสังคมต่อไป ทั้งนี้จุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาพุทธศักราช ๒๕๔๒ ในการสร้างผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดี เก่ง และมีความสุข

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาแนวทางหนึ่งที่จะแก้ปัญหาสังคมได้ก็ต้องนำหลักเบญจศีลมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียน เพื่อเป็นเกราะหรือภูมิคุ้มกันให้นักเรียนละอายต่อการทำชั่ว แล้วหันมาประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามกันมากขึ้น จริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดี ถูกต้องและควรแก่การรักษาไว้ หากบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมเป็นผู้มีเบญจศีล ก็ย่อมนำสังคมสงบสุขและก้าวหน้า เนื่องจากเบญจศีล เป็นสิ่งที่เปี่ยมนามธรรมอยู่ภายในจิตใจของบุคคลจึงเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาและความอดทนในการปลูกฝังสิ่งที่ดีงามต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกในสังคม ตั้งแต่บุคคลอายุน้อยและการอบรมอย่างต่อเนื่อง และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนและพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เพื่อให้โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษามีรูปแบบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามต่อไป

^๓โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา, รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๓. (นครศรีธรรมราช ๒๕๕๓), หน้า ๑.

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับชั้นปี ที่อยู่อาศัย และอาชีพของบิดาหรือมารดาและรายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๒,๗๓๖ คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๓๔๕ คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างได้มาจากสูตร ทาโร่ ยามาเน่^๔

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชดังนี้

๑.๓.๒.๑ ปาณาติปาตา เวรมณี เว้นจากการปลงชีวิต เว้นจากการฆ่าการประทุษร้าย

๑.๓.๒.๒ อทินนาทานา เวรมณี เว้นจากการถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้ เว้นจากการลัก โกง ละเมิดกรรมสิทธิ์ ทำลายทรัพย์สิน

๑.๓.๒.๓ กาเมสุมิฉาจารา เวรมณี เว้นจากการประพฤติดีกาม เว้นจากการล่วงละเมิดสิ่งที่ผู้อื่นรักใคร่หวงแหน

๑.๓.๒.๔ มุสาวาทา เวรมณี เว้นจากการพูดเท็จ โกหกหลอกลวง

๑.๓.๒.๕ สุราเมรยมหุขปมาทภูฏานา เวรมณี เว้นจากน้ำเมาคือสุราเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท เว้นจากสิ่งเสพติดให้โทษ

^๔ยุทพงษ์ กัลยวรรณ, พื้นฐานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวิริยาสาน์, ๒๕๔๓), หน้า ๗๑.

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ เพื่อต้องการทราบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชว่าเป็นอย่างไร

๑.๔.๒ เพื่อต้องการทราบผลการเปรียบเทียบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับชั้นปี ที่อยู่อาศัย อาชีพของบิดาหรือมารดา และรายได้ของบิดาหรือมารดา แตกต่างกันในระดับใด

๑.๔.๓ เพื่อต้องการทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอย่างไร

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

๑.๕.๒ นักเรียนที่มีระดับชั้นปี ต่างกันมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

๑.๕.๓ นักเรียนที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

๑.๕.๔ นักเรียนที่มีอาชีพของบิดาหรือมารดาต่างกัน มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

๑.๕.๕ นักเรียนที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกันมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ หลักเบญจศีล หมายถึง หลักที่ควรคงไว้ ๕ ประการ คือ

๑.๖.๑.๑ ปาณาติปาตา เวรมณี หมายถึง เว้นจากการฆ่าสัตว์, เว้นจากการทำร้าย, เว้นจากการเบียดเบียนสัตว์

๑.๖.๑.๒ อทินนาทานา เวรมณี หมายถึง เว้นจากการถือเอาสิ่งของผู้อื่นโดยมิได้รับอนุญาต, เว้นจากการหลอกลวงเอาทรัพย์สินผู้อื่น, เว้นจากการฉ้อโกง

๑.๖.๑.๓ **กาเมสุมิจุลาจारा वेरमणि** หมายถึง เว้นจากการประพาศพิศทางเพศ, เว้นจากการล่วงละเมิดทางเพศ, การแต่งกายที่ล่อแหลมเป็นการยั่วทางเพศ

๑.๖.๑.๔ **मुसावाता वेरमणि** หมายถึง เว้นจากการพูดเท็จ, การพูดต่อเสียด, การพูดคำหยาบ

๑.๖.๑.๕ **सुरामेयमखुषमात्पण्डाना वेरमणि** หมายถึง เว้นจากการดื่มและเสพของมีนเมาทุกชนิด, อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท จากสิ่งเสพติดให้โทษ

๑.๖.๒ **การใช้หลักเบญจศีลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา** หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ ที่มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต

๑.๖.๓ **การดำเนินชีวิต** หมายถึง การใช้ชีวิตในประจำวันที่เป็นไปอย่างปกติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๔

๑.๖.๔ **นักเรียนระดับมัธยมศึกษา** หมายถึง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๔

๑.๖.๕ **เพศ** หมายถึง เพศผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น ๒ เพศ คือ ๑) เพศชาย และ ๒) เพศหญิง

๑.๖.๖ **ระดับชั้นปี** หมายถึง ระดับชั้นปีของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ ๑) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ๒) มัธยมศึกษาตอนปลาย

๑.๖.๗ **ที่อยู่อาศัย** หมายถึง ที่อยู่ที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาอาศัยอยู่เป็นประจำ ได้แก่ อาศัยอยู่กับบิดา/มารดา อาศัยอยู่กับหอพักโรงเรียนอาศัยอยู่กับญาติ และอื่น ๆ

๑.๖.๘ **อาชีพของบิดาหรือมารดา** หมายถึงงานที่บิดาหรือมารดาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาทำเป็นประจำและเป็นที่มาของรายได้หลักของครอบครัว ได้แก่ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพเกษตรกรรม/ประมง อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่น ๆ

๑.๖.๙ **รายได้ของบิดาหรือมารดา** หมายถึง เงินที่ได้จากการทำงานของบิดาหรือมารดาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาทำเป็นประจำและรายได้หลักของครอบครัว ได้แก่ ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐ บาท ๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๗.๑ ทำให้ทราบถึงการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๗.๒ ทำให้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีเพศระดับชั้นปี ที่อยู่อาศัย อาชีพของบิดาหรือมารดา และรายได้ของบิดาหรือมารดา

๑.๗.๓ ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๗.๔ สามารถนำผลที่ได้รับจากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช